

1. HUDBA A HUDOBNÉ VZDELÁVANIE SLOVÁKOV (do 19. storočia)

Music and musical education in lives of Slovaks (up to the 19 th)

Jozef Vereš

Abstract

The subject of work deals with questions of music and music education of Slovaks from Slavonic times to 19th century. In the process problem solving, author lists starting positions via results obtained from works of Slovak and non-national researchers. Existing outputs confirm presence of Christianity in the Slovak territory, spread of the teachings, the Roman liturgy, Gregorian chant, the medieval, renaissance and baroque music culture. This issue is addressed in the historical context, in tandem with the creation of music, music education and music life. The work prefers culturally- historical method in order to synthesize views of cultural- social aspects and musical – educational aspects.

Connotation as a pragmatic component of semantic structure in the text becomes a reflection of evaluation attitude to examined relationships for their implementation and interpretation in music and education. Focus is given to several music sites, as applied in Slovak, or Hungarian multi-ethnic and cultural space in the forms of music education. Researched topic represents Slovakia as a separate category of cultural landscape, where cultural phenomena and concepts of the educational environment from Latin, German, Hungarian, Czech, Polish and Byzantine cultures have been integrated.

Predmetom práce sú otázky hudby a hudobného vzdelávania Slovákov od staroslovienskych dôb do 19. storočia. V procese riešenia problematiky autor viaceré východiskové stanoviská dokazuje aj prostredníctvom výsledkov získaných z produkcie slovenských a inonárodných bádateľov. Sú potvrdením správ o kresťanstve na slovenskom území, o šírení jeho učenia, o rímskej liturgii, gregoriánskom choráli, o stredovekej, renesančnej a

barokovej hudobnej kultúre. Problematika je riešená v dejinných súvislostiach v koexistencii s hudobnou tvorbou, hudobným vzdelávaním a hudobným životom. V práci je uprednostňovaná metóda kultúrno – historická, prostredníctvom ktorej sa syntetizujú hľadiská kultúrno – spoločenské a hudobno - vzdelávacie. Konotácia ako pragmatická zložka významovej štruktúry sa v texte stáva odrazom hodnotiaceho postoja skúmaných vzťahov pre ich hudobno - pedagogické uplatnenie a interpretáciu. V práci je kladený dôraz na viaceré hudobné pamiatky, nakoľko sa uplatňovali v slovenskom, respektíve mnohonárodnostnom uhorskom kultúrnom priestore a vo formách hudobného vzdelávania. Skúmaná téma predstavuje Slovensko ako svojbytnú kultúrnu krajinu, do ktorej boli integrované kultúrne fenomény a vzdelávacie koncepty z prostredia latinského, nemeckého, uhorského, českého, poľského a byzantského.

Keywords:

Musical culture, music education, musical - educational thinking, music sources, schools, Gregorian chant, song collections, collection of music masters.

Hudobná kultúra, hudobné vzdelávanie, hudobno – pedagogické myslenie, hudobné pramene, školy, gregoriánsky chorál, zbierky piesni, zbierky hudobných tvorcov.

Túto štúdiu venujem mojej milej, usmievavej vnučke Dominike